

U bent benoemd
tot bewindvoerder.
Wat nu?

Wat is bewind voeren?

Als bewindvoerder beheert u de eigendommen van iemand anders die onder bewind is gesteld. De wettelijke term voor die ander is rechthebbende. Die ander wordt hierna betrokkene" genoemd. Als bewindvoerder gaat u alleen over de financiën. U gaat niet over de persoonlijke rechten van betrokkene. Hij of zij mag bijvoorbeeld wel zonder uw toestemming trouwen of stemmen bij verkiezingen.

Beheren

Beheren betekent dat u zorgdraagt voor de instandhouding van de eigendommen van betrokkene en dat er op een verantwoorde manier wordt omgegaan met de inkomsten en uitgaven van betrokkene. U dient – zoals dat heet – als 'goed huisvader met de financiën en eigendommen van betrokkene om te gaan.

U moet ervoor zorgen dat de financiële huishouding van betrokkene op orde is: u zorgt dat rekeningen betaald worden en dat er geen onverantwoorde uitgaven worden gedaan. Er mogen geen (nieuwe) schulden ontstaan. Als er schulden zijn, dient u die – als dat mogelijk is – af te betalen met een betalingsregeling. Als er teveel of te grote schulden zijn, moet u de betrokkene aanmelden bij de schuldhulpverlening van de gemeente. Ook moet u proberen geld te sparen voor latere grote uitgaven en een goede administratie bijhouden. Bij alles wat u doet, staat het belang van betrokkene steeds voorop.

Beschikken

Als bewindvoerder kunt u niet zomaar (zoals dat juridisch heet) beschikken over de eigendommen van de betrokkene. Dat betekent dat u geen eigendommen

van de betrokkene mag verkopen of mag gebruiken om iets te kopen.

Er zijn uitzonderingen op deze regel, maar daarvoor moet u wel toestemming hebben van de betrokkene of – als die daarover niet kan beslissen of geen toestemming wil geven – een schriftelijke toestemming (machtiging) van de kantonrechter. In de paragraaf 'Voorafgaande toestemming van de kantonrechter' vindt u een opsomming van de belangrijkste beschikkings-handelingen waarvoor u toestemming moet hebben van de kantonrechter.

Het antwoord op de vraag of betrokkene zelf kan beslissen is niet altijd eenvoudig en kan ook veranderen. In geval van twijfel dient u altijd contact op te nemen met de kantonrechter.

Wat valt onder het bewind?

In de schriftelijke uitspraak omschrijft de kantonrechter wat onder het bewind valt.

Bijna altijd wordt het bewind ingesteld over alle eigendommen van betrokkene. Daaronder valt ook geld, maar ook schulden en verder alles waar betrokkene recht op gaat krijgen, zoals een toekomstig inkomen of een eventuele erfenis.

Ook eigendommen die in de plaats komen van de onder bewind gestelde eigendommen (zoals de opbrengst van een huis dat wordt verkocht) vallen onder het bewind. Ook voordelen uit een eigendom onder bewind (bijvoorbeeld rente, dividend of huur) vallen onder het bewind.

Getrouwd in gemeenschap van goederen?

Is de betrokkene in gemeenschap van goederen getrouwd? Dan valt het aandeel in het gemeenschappelijke eigendom met de partner ook onder het bewind. Dat aandeel kan soms lastig te bepalen zijn. Vaak hebben mensen die in gemeenschap van goederen zijn getrouwd een gemeenschappelijke bankrekening. Het is dan moeilijk om de inkomsten en uitgaven van betrokkene af te scheiden van de inkomsten en uitgaven van de partner die niet onder bewind staat.

Daarom kan de kantonrechter bij het instellen van het bewind de omvang van het bewind beperken tot bijvoorbeeld alleen de spaarrekening of het huis. Ook kan de kantonrechter aanwijzingen geven om

problemen te vermijden. Als er problemen ontstaan over de omvang van het bewind, dan kan zowel u – als bewindvoerder – maar ook een belanghebbende, de kantonrechter verzoeken het bewind te beperken of juist uit te breiden.

Wanneer begint het bewind?

De schriftelijke uitspraak waarin de kantonrechter u tot bewindvoerder heeft benoemd, heet een beschikking. Het bewind begint de dag na de verzenddatum op de beschikking. Het kan ook zijn dat in de beschikking een later tijdstip van ingang staat, dan geldt natuurlijk die datum. Op de dag dat bewind begint, begint ook uw taak als bewindvoerder.

Wat moet u doen?

Omgeving informeren

Het is verstandig mensen in uw omgeving te informeren over uw taak als bewindvoerder, zodat zij – op het moment dat u niet (langer) in staat bent om uw taak als bewindvoerder uit te oefenen – de kantonrechter daarvan op de hoogte kunnen brengen.

Boedelbeschrijving maken

Binnen vier maanden moet u een zogeheten boedelbeschrijving maken van de aan het bewind onderworpen eigendommen. Als u meer tijd nodig heeft, kunt u de kantonrechter schriftelijk om verlenging van die periode vragen. Voor de duidelijkheid, met boedel wordt hier niet inboedel zoals meubels bedoeld, maar vermogen. Er is hiervoor een formulier te vinden op

→ rechtspraak.nl/bewind. U maakt een omschrijving van alle bezittingen per de datum waarop uw taak is begonnen. Ook noemt u alle schulden van betrokkene en eventuele vorderingen die betrokkene heeft op anderen. Onder de bezittingen vallen behalve het spaargeld of huis ook waardevolle zaken zoals sieraden of schilderijen. Ook moet u melden of er nog een onverdeelde erfenis is.

Deze boedelbeschrijving moet u bij de toezicht houdende kantonrechter inleveren. Daarbij moet u van elke bankrekening van betrokkene een kopie van een bankafschrift meesturen: daarop moet het logo van de bank te zien zijn en het saldo op de ingangsdatum van het bewind.

Rekening en verantwoording indienen

Na ontvangst van de boedelbeschrijving bepaalt de kantonrechter wanneer u voor het eerst een zogeheten Rekening en Verantwoording (R&V) moet indienen.

Een overzicht van onder meer de (netto) inkomsten en uitgaven over een bepaalde periode (meestal het afgelopen jaar). Hier geeft u ook de bezittingen en eventuele schulden op.

De formulieren Rekening en Verantwoording (met toelichting) vindt u op rechtspraak.nl/RenV.

Zie ook de → video.

Aan de hand van deze formulieren controleert de kantonrechter of u uw taak als bewindvoerder goed uitoefent.

U moet een kopie meesturen van het eerste en het laatste bankafschrift van het jaar van alle rekeningen of een financieel jaaroverzicht van de betreffende bank en een eventueel portefeuilleoverzicht (aandelen, obligaties, etc). U hoeft niet alle bankafschriften over het gehele jaar over te leggen. Het gaat alleen om het saldo per begin- en einddatum van de periode waarover u verantwoording aflegt.

Onroerende zaken

Heeft betrokkene een onroerende zaak die onder het bewind valt, zoals een huis? Dan moet u het bewind en uw benoeming laten inschrijven in het Kadaster.

Eigen onderneming

Heeft betrokkene een eigen onderneming? Dan moet u een kopie van de beschikking waarbij het bewind is ingesteld aan het Handelsregister bij de Kamer van Koophandel sturen. Het is niet de bedoeling dat u (langdurig) als bewindvoerder de onderneming van betrokkene voortzet.

De rekening en verantwoording

In de rekening en verantwoording vermeldt u de verschillende inkomsten- en uitgavenposten per jaar. Het gaat hier om het werkelijke bedrag dat in die periode is ontvangen of betaald. U mag dus niet een bedrag van één maand vermenigvuldigen met het totaal aantal maanden en ervan uitgaan dat dit steeds zal kloppen.

Bedragen die u van uw eigen geld betaalt en niet verrekent met betrokkene, dient u niet in de rekening en verantwoording op te nemen. Het gaat daarin alleen om uitgaven die van het geld van betrokkene zijn betaald. Het is beter om geen bedragen voor te schieten en daarna te verrekenen. U moet de financiën van betrokkene zo inrichten dat met het geld van betrokkene de rekeningen betaald kunnen worden.

U moet het formulier als het enigszins kan bespreken met betrokkene. Ook moet u de rekening en verantwoording ter ondertekening voorleggen aan betrokkene, als betrokkene het formulier kan begrijpen en ondertekenen. Weigert betrokkene de rekening en verantwoording voor akkoord te tekenen? Dan dient u de redenen daarvoor aan de kantonrechter mede te delen.

Is betrokkene niet (meer) in staat om de rekening en verantwoording te beoordelen? Dan stuurt u deze, voorzien van uw handtekening rechtstreeks naar de kantonrechter. Is betrokkene, in afwijking van de vorige keer, niet langer in staat de rekening en verantwoording zelf te beoordelen, dan dient u dat aan de kantonrechter mee te delen.

Bankzaken

Over het algemeen moeten er ten minste twee bankrekeningen zijn op naam van betrokkene:

1. Een bankrekening waarop de inkomsten binnenkomen en waarvan de vaste lasten betaald worden. Dit is de zogenoemde beheerrekening. Betrokkene mag niet over deze rekening beschikken en krijgt geen bankpas.
2. Een bankrekening waarop leefgeld/zakgeld wordt betaald. Dit is de zogenoemde leefgeldrekening. Deze rekening is voor betrokkene bedoeld. Hiervan heeft betrokkene dus in het algemeen wel de bankpas. U moet met de bank afspreken dat op deze rekening niet rood gestaan kan worden.

Als er voldoende geld is, dan is het verstandig om ook een spaarrekening te hebben voor betrokkene.

Heeft betrokkene al één of meer bankrekeningen?

Dan moet u:

1. de bank meedelen dat u bent benoemd tot bewindvoerder;
2. bestaande kredietlimieten intrekken;
3. bankpassen en creditcards van de betrokkene afnemen of blokkeren;
4. met de bank afspreken dat u de afschriften ontvangt en/of online toegang heeft tot de rekening.

Let op: alle bank- en spaarrekeningen mogen alleen op naam van de betrokkene staan. Dus: een rekening op naam van een ander dan de betrokkene met de aantekening 'inzake betrokkene' is niet toegestaan. Ook een 'en/of' -rekening met u is in beginsel niet toegestaan. Een uitzondering wordt slechts gemaakt als u, als bewindvoerder, in gemeenschap van goederen bent getrouwd met de betrokkene.

Verzekeringen op orde

Als dat nog niet het geval is, moet u ervoor zorgen dat betrokkene verzekerd is tegen ziektekosten, wettelijke

aansprakelijkheid en, indien toepasselijk, tegen schade door brand aan het huis (een opstalverzekering) en tegen diefstal van eventuele kostbaarheden (een inboedelverzekering).

Toezien op inkomsten

U moet er op toezien dat het loon, of uitkeringen en (eventuele huur- of zorg-) toeslagen, van betrokkene naar behoren en tijdig binnenkomen.

Persoonsgebonden Budget (PGB)

Krijgt betrokkene een persoonsgebonden budget (PGB) via De Sociale Verzekeringsbank (SVB)? Dan moet u de daarmee uitgevoerde en betaalde zorg verantwoorden aan de SVB, het zorgkantoor of de gemeente.

Ontvangt betrokkene het PGB Budget rechtstreeks op zijn of haar bankrekening, dan moet u de daarmee uitgevoerde zorg verantwoorden aan het Zorgkantoor/zorgverzekeraar. In dit geval wordt ten eerste aangeraden om een aparte bankrekening voor het PGB Budget te gebruiken.

U moet alle besluiten (toekennings- en vaststelling-beschikking) van de SVB of de gemeente over het PGB aan de kantonrechter bij de rekening en verantwoording voegen. Let op: dit geldt niet voor PGB op basis van ZIN (Zorg In Natura).

Sparen en beleggen

Het vermogen dat niet hoeft te worden besteed aan verzorging van betrokkene moet u, zoals dat heet, doelmatig beleggen. U kunt daarvoor zonder voorafgaande toestemming een spaarrekening openen met een marktconforme rente. Heeft betrokkene risicovolle beleggingen in bijvoorbeeld aandelen of effecten? Dan heeft u toestemming nodig van de kantonrechter om deze aan te houden. Of u moet deze op een verantwoorde wijze omzetten naar

minder risicovolle beleggingen (met het risicoprofiel (zeer) defensief). Als u de risicovolle beleggingen wilt aanhouden, moet u aan de kantonrechter een beleggingsplan laten zien. Dat beleggingsplan moet zijn opgesteld door een (door De Nederlandsche Bank) goedgekeurde bank of vermogensbeheerder.

Heeft betrokkene een liquide vermogen van meer dan € 100.000? Dan moet u dat verdelen over spaarrekeningen bij meerdere banken die vallen onder

Vertegenwoordigen

U moet ook de betrokkene vertegenwoordigen in zaken die over de onder bewind staande eigendommen gaan. Ofwel: bij een juridische procedure moet u namens betrokkene het woord voeren.

U moet de kantonrechter direct op de hoogte brengen als er een juridische procedure speelt. Als u een advocaat zou willen inschakelen, moet u vanwege de te verwachten kosten vooraf toestemming vragen aan de kantonrechter.

de garantieregeling van De Nederlandsche Bank. Het bedrag dat per bank wordt aangehouden mag in beginsel niet hoger zijn dan € 100.000.

Boekhouder of een vermogensbeheerder

Heeft betrokkene een boekhouder of vermogensbeheerder? Dan kunt u deze blijven gebruiken. De kosten daarvan mag u betalen uit het vermogen van betrokkene. Neemt u zelf het initiatief om een boekhouder of vermogensbeheerder in te schakelen? Dan moet u, over het algemeen, de kosten daarvan betalen uit de vergoeding die u als bewindvoerder krijgt van betrokkene.

Kosten voor tehuis of verpleeginrichting

Wanneer betrokkene is opgenomen in een tehuis of verpleeginrichting kunt u bij dat tehuis een rekening openen of aanhouden: hierop kunt u periodiek bedragen storten waarvan bepaalde zorguitgaven worden gedaan. U dient deze uitgaven te controleren.

Als betrokkene toch iets koopt of verkoopt

Betrokkene mag zijn of haar eigendommen niet meer zelf beheren en er ook niet meer (alleen) over beschikken.

Toch kan betrokkene iets hebben gekocht of gehuurd. Hiertegen kan door u alleen iets worden gedaan als de

verkoper, koper, huurder, verhuurder of dienstverlener waarmee betrokkene zaken heeft gedaan, wist dat betrokkene onder bewind stond. Dat zal meestal niet het geval zijn.

Als het risico bestaat dat betrokkene tijdens het bewind contracten zal afsluiten, kan het bewind in een openbaar register worden ingeschreven: het Centraal Curatele- en Bewindregister. Die inschrijving kan bij het uitspreken van het bewind gebeuren, maar ook later, als u als bewindvoerder daarom vraagt.

U moet contact opnemen met de kantonrechter indien:

- betrokkene overlijdt;
- de partner of de ouder van betrokkene overlijdt;
- betrokkene een erfenis krijgt;
- het vermoeden bestaat dat betrokkene zijn/haar wil niet meer goed kan bepalen – in het geval hij/zij dat bij aanvang van het bewind wel kon;
- u verhuist;

Als het bewind is ingeschreven in het Centraal Curatele- en Bewindregister, kunt u als bewindvoerder wel optreden tegen een verkoper, koper, huurder, verhuurder of dienstverlener die zaken heeft gedaan met betrokkene, ook al wist die niet dat betrokkene onder bewind stond. Er wordt in dat geval vanuit gegaan dat de verkoper, koper, huurder, verhuurder of dienstverlener het register had kunnen/moeten raadplegen voordat zaken werden gedaan met betrokkene. De vordering kan in dat geval niet verhaald worden op het vermogen van betrokkene (waar het bewind op rust).

Voorafgaande toestemming van de kantonrechter

Zoals eerder geschreven, mag u niet over de eigendommen van betrokkene beschikken. Dat betekent dat u geen onder bewind gestelde eigendommen mag verkopen of mag gebruiken om iets te kopen.

Er zijn uitzonderingen op deze regel. Maar dan moet u wel toestemming van betrokkene hebben (als die daarover kan beslissen) of een schriftelijke toestemming (de zogeheten machtiging) van de kantonrechter. Die machtiging moet u per brief aanvragen bij de

- betrokkene verhuist;
- betrokkene wordt toegelaten tot de schuldsanering – op basis van de Wet Schuldsanering Natuurlijke Personen (WSNP);
- uw medebewindvoerder overlijdt, ermee op wil houden of u er geen contact meer mee heeft;
- u langdurig verhinderd bent uw taken als bewindvoerder uit te oefenen, bijvoorbeeld door ziekte.

toezichthoudende kantonrechter. Daarbij dient u de relevante stukken te voegen zodat de kantonrechter kan beoordelen of u toch mag beschikken over bepaalde eigendommen. Bij twijfel kunt u contact opnemen met het bewindsbureau van de rechtbank.

Toestemming betrokkene / machtiging

De belangrijkste beschikkingshandelingen waarvoor de toestemming van betrokkene, dan wel voorafgaande machtiging nodig zijn, zijn:

- als u uitgaven of aankopen wilt doen van meer dan € 2.000, bijvoorbeeld voor nieuwe meubels of betaling van een vakantie;

- als u bepaalde eigendommen van betrokkene wilt verkopen, zoals de verkoop van onroerend goed (zoals een huis, een garage of een stuk grond) of als u een hypotheek wilt nemen op dergelijke eigendommen. U moet daarbij bepaalde bewijsstukken overleggen, al naar gelang het eigendom waar het om gaat, zoals een taxatierapport, een recente beschikking van de gemeente, een koopovereenkomst of een (medische) verklaring waaruit blijkt dat betrokkene niet meer kan terugkeren naar zijn of haar koopwoning;
- als u geld van betrokkene wilt beleggen (anders dan door het geld op een spaarrekening met marktconforme rente te storten). U heeft geen toestemming nodig voor beleggingen met een zeer defensief of defensief risicoprofiel. Voor andere risicoprofielen of voor risicovollere beleggingen zoals aandelen of effecten is wel toestemming van de kantonrechter nodig. Stuur een beleggingsplan mee als bijlage bij het machtigingsverzoek. Dit beleggingsplan moet zijn opgesteld door een (door De Nederlandsche Bank) goedgekeurde bank of vermogensbeheerder;
- als u iets wilt pachten of verpachten, huren of verhuren ten behoeve van betrokkene;
- als u geld wilt lenen van anderen ten behoeve van betrokkene. Daar wordt ook het 'voorschieten' van betalingen door de bewindvoerder of anderen mee bedoeld;
- als u geld van betrokkene wilt uitlenen aan een ander;
- als het gaat om beslissingen inzake een nalatenschap;
- als u een schenking wilt doen of aanvaarden. Een verzoek om te mogen schenken uit het vermogen van betrokkene wordt alleen toegestaan als er na de schenking minimaal € 30.000 overblijft en

als de betrokkene voor de bewindvoering ook vergelijkbare schenkingen deed;

- als u een (vaststellers-)overeenkomst ter beëindiging van een geschil wilt aangaan, tenzij het om minder dan € 700 gaat of het gaat om een overeenkomst die in aanwezigheid van een rechter tot stand is gekomen;
- als u een verzekeringspolis wilt afkopen.

Twee bewindvoerders

Mogelijk heeft de kantonrechter naast uzelf nog een bewindvoerder benoemd. U bent dan beiden bevoegd alle werkzaamheden die tot het bewind horen alleen te verrichten, maar blijft wel allebei verantwoordelijk. U kunt dus naderhand niet zeggen dat u niet wist wat de andere bewindvoerder deed. Dit is alleen anders als de kantonrechter dat duidelijk heeft bepaald. U moet allebei de boedelbeschrijving en de (eind-) rekening en verantwoording ondertekenen. U wordt beiden aangeschreven op het adres van één van beiden.

Als de betrokkene een erfenis krijgt

Komt betrokkene in aanmerking voor een erfenis? Dan moet u de kantonrechter zo spoedig mogelijk informeren. U dient daarbij de naam en adresgegevens van de eventueel ingeschakelde notaris te vermelden. Zodra er een boedelbeschrijving en/of akte van verdeling van de nalatenschap is, dient u die naar de kantonrechter te sturen.

Als hoofdregel geldt dat u een erfenis alleen beneficiair mag aanvaarden. U moet, zo mogelijk na overleg met de bij de boedel betrokken notaris, deze beneficiaire aanvaarding laten inschrijven in het boedelregister van de griffie van de rechtbank van de laatste woonplaats van de overledene. Het daarvoor verschuldigde

griffierecht komt voor rekening van betrokkene. U mag een erfenis alleen verwerpen met machtiging van de kantonrechter. Indien betrokkene niet in staat is zijn wil te bepalen, dan dient de bewindvoerder zich zo spoedig mogelijk op de hoogte te stellen van de omvang van de nalatenschap en een machtiging tot verwerping te vragen wanneer deze negatief is, tenzij er goede redenen zijn om ook een negatieve nalatenschap beneficiair te aanvaarden. Ook als betrokkene in het testament is onterfd, dient u dit te melden. In beginsel dient in dat geval een beroep op de legitieme portie gedaan te worden.

Vijfjaarlijkse evaluatie

Na iedere periode van vijf jaar (of eerder, als de kantonrechter dat bepaalt) moet u verslag uitbrengen over het verloop van het bewind. Daarbij wordt vooral gekeken of het bewind dient voort te duren. U moet de kantonrechter onmiddellijk informeren wanneer u meent dat het bewind kan worden opgeheven.

De beloning

De beloning voor een niet-professionele bewindvoerder is € 626,- per jaar. Bent u ook de mentor van de betrokkene? Dan heeft u recht op een beloning van € 1127,- per jaar. Let op: deze bedragen gelden vanaf 1 januari 2020 en worden periodiek geïndexeerd. Van deze beloning moet u de meeste kosten die u maakt (zoals reiskosten, kosten voor het doen van aangifte en het opsturen van stukken) betalen. Bent u met twee bewindvoerders? Dan kunt u het bedrag 50/50 verdelen.

Schade door slecht bewind

In het geval u tekortschiet in de zorg die van u als goed bewindvoerder verwacht mag worden, kan de kantonrechter u ontslaan. Ook kan dat ertoe leiden dat

u de schade van betrokkene moet betalen. Indien u strafbare feiten heeft gepleegd, kan de kantonrechter aangifte doen.

Wanneer betrokkene overlijdt

Door het overlijden van de betrokkene eindigt het bewind. U heeft niet tot taak de begrafenis te regelen: dat is een taak van de nabestaanden/erfgenamen. Indien nodig kunt u daarbij wel als zaakwaarnemer optreden.

U dient eindrekening en verantwoording af te leggen over het beheer tot overlijdensdatum aan de erfgenamen of aan de executeur die belast is met het beheer over de nalatenschap. Na ondertekening van de eindrekening en verantwoording door de erfgenamen of de executeur moet u deze aan de kantonrechter toezenden.

Nadere informatie

Het kan zijn dat uw rechtbank nog aanvullende eisen heeft die hiervoor niet zijn vermeld.

Voor meer informatie, telefoonnummers, formulieren en antwoord op de meest gestelde vragen kunt u als bewindvoerder terecht op → www.rechtspraak.nl/bewind. Zie met name de Aanbevelingen meerderjarigenbewind.

Een handige rekentool voor de rekening en verantwoording vindt u ook op → rechtspraak.nl/RenV. Mocht u het antwoord op uw vraag niet vinden in deze brochure of op de website van de Rechtspraak, dan kunt u als bewindvoerder het bewindsbureau van de rechtbank bellen of aanschrijven.

Algemene vragen over de Rechtspraak

Neem contact op met het Rechtspraak Service Centrum (RSC). Bel naar 088 361 61 61 (bereikbaar van maandag t/m vrijdag tussen 8.00 en 20.00 uur).

Deze brochure is bedoeld als een hulpmiddel. Bij onduidelijkheden: als de tekst van deze handleiding anders is dan de hieronder genoemde Aanbevelingen meerderjarigenbewind, gaan deze Aanbevelingen voor. Uiteindelijk is de wet bepalend en beslist de kantonrechter.

www.rechtspraak.nl